

Šį puslapį išvertė mašininio vertimo programa [Nuoroda]. Mašiniuose vertimuose gali būti klaidų, tekstas gali būti nevisiškai aiškus ir tikslus. Ombudsmanas neprisiima atsakomybės už jokių neatitikimus. Patikimiausią ir teisiškai tikslią informaciją rasite originale anglų kalba, kurio nuoroda pateikta pirmiau. Daugiau informacijos rasite mūsų kalbų ir vertimo politikoje [Nuoroda].

Sprendimas byloje 233/2021/OAM dėl to, kaip Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) išnagrinėjo prašymą leisti visuomenei susipažinti su dokumentais, susijusiais su FRONTEX jūrų operacijose naudojamų laivų sekimo duomenimis

Sprendimas

Byla 233/2021/OAM - **Atidaryta** 10/02/2021 - **Sprendimas** 30/03/2021 - **Atitinkama institucija** Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Netinkamo administravimo faktas nenustatytas) |

Byla buvo susijusi su Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) atsisakymu leisti visuomenei susipažinti su kelių laivų, naudojamų jos jūrų operacijoms Egėjo jūroje, sekimo duomenimis. Skundo pateikėjas pageidavo susipažinti su konkrečiais laivų buvimo vietos duomenimis. FRONTEX iš pradžių nustatė kelis dokumentus su informacija apie buvimo vietą, tačiau atsisakė suteikti galimybę visuomenei su jais susipažinti, motyvuodama tuo, kad tai pakenktų visuomenės interesui, susijusiam su visuomenės saugumu. Galutiniame atsakyme FRONTEX pareiškė, kad ji neturi jokių dokumentų, kuriuose būtų konkretūs prašomi duomenys.

Ombudsmenė išnagrinėjo šį klausimą ir patvirtino, kad FRONTEX iš tikrųjų neturi dokumentų, kuriuose būtų konkretūs prašomi duomenys. Vis dėlto ji įvertino FRONTEX išdėstytą esminę poziciją dėl dokumentų, kuriuose yra panašių duomenų, įskaitant laivų buvimo vietos nustatymo duomenis, ir konstatavo, kad atsisakymas buvo pagrįstas.

Ombudsmenė paragino FRONTEX užtikrinti nuoseklų požiūrį atsakant į prašymus leisti visuomenei susipažinti su dokumentais. Visų pirma FRONTEX turėtų kruopščiai patikrinti, kokius dokumentus ji turi, ir pateikti išsamius paaiškinimus žmonėms, kurie į ją kreipėsi.

Skundo aplinkybės

1. Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (FRONTEX) yra ES agentūra, kurios užduotis – padėti valstybėms narėms stebėti ES išorės sienas. Valstybė narė gali prašyti FRONTEX pradėti bendrą operaciją, kurioje kitos valstybės narės galėtų dalyvauti ir teikti techninę įrangą (pvz., laivus, orlaivius, transporto priemones) arba darbuotojus [1] kelerius metus FRONTEX teikė paramą Graikijai vykdant bendrą operaciją „Poseidon“, apimančią Graikijos jūrų sienas su Turkija ir Graikijos salomis, daugiausia Egėjo jūra. Operacija „Poseidon“ apima sienų kontrolę, paiešką ir gelbėjimą, registravimą ir tapatybės nustatymą, taip pat pakrančių apsaugos funkcijas ir tarpvalstybinio nusikalstamumo prevenciją [2].

2. Skundo pateikėjas yra Europos Parlamento narys. 2020 m. rugsėjo 29 d. ji paprašė FRONTEX leisti visuomenei susipažinti su dokumentais [3], kuriuose pateikiami duomenys apie konkrečius laivus, naudojamus FRONTEX jūrų operacijose. Konkrečiai skundo pateikėja paprašė *„toliau nurodytų laivų, kuriais FRONTEX naudojosi nuo 2020 m. kovo mėn. iki šių dienų Egėjo jūroje, automatinės identifikavimo sistemos (AIS-data) [4] ir tolimojo nuotolio ir identifikavimo sekimo duomenų (LRIT duomenų) [5]“*. Tada skundo pateikėja į sąrašą įtraukė 16 laivų, kurių duomenų ji paprašė.

3. 2020 m. lapkričio mėn. FRONTEX atsakė ir paaiškino, kad 16-ojo į skundo pateikėjo sąrašą įtraukto laivo dokumentų nenustatyta. Dėl likusių 15 laivų *„dokumentuose [skundo pateikėjo] prašoma informacija nurodoma tik [sic] pravažiuojant“*. FRONTEX šių dokumentų neišvardijo ir atsisakė suteikti galimybę su jais susipažinti, teigdama, kad atskleidimas pakenktų viešajam interesui, susijusiam su visuomenės saugumu, taip pat asmens privatumo ir neliečiamumo apsaugai [6].

4. 2020 m. gruodžio mėn. skundo pateikėjas paprašė FRONTEX peržiūrėti savo sprendimą (pateikti vadinamąjį kartotinę paraišką).

5. 2021 m. sausio mėn. FRONTEX atsakė, kad pritaria pirminiame atsakyme pateiktiems argumentams. Tačiau atlikdama savo pradinės pozicijos peržiūrą ji padarė išvadą, kad *„negalima gauti jokių dokumentų, kuriuose būtų AIS ir (arba) LRIT duomenų apie kurį nors iš minėtų laivų [skundo pateikėjas]“*.

6. 2021 m. vasario mėn. skundo pateikėjas kreipėsi į Ombudsmeną.

Tyrimas

7. Ombudsmenė pradėjo tyrimą, kaip FRONTEX nagrinėjo prašymą leisti visuomenei susipažinti su atitinkamų laivų, naudojamų FRONTEX jūrų operacijose, sekimo duomenimis [7].

8. Tyrimo metu Ombudsmenas iš FRONTEX gavo papildomos informacijos apie skundo pateikėjo prašymo nagrinėjimą, taip pat vidaus susirašinėjimo dėl atsakymų rengimo ištraukas. Ombudsmeno tyrimo grupė taip pat patikrino vieną *„Techninės įrangos misijos ataskaitą“*, kaip pavyzdį iš dokumentų, kuriuos FRONTEX nurodė savo pirminiame atsakyme.

Ombudsmenui pateikti argumentai

Skundo pateikėjo

9. Skundo pateikėja teigė, kad ji nebuvo suinteresuota gauti asmens duomenis. Todėl ji paprašė FRONTEX parengti dokumentą, kuriame būtų pateikta prašoma informacija, neįtraukiant asmens duomenų, jei reikia, jį išgaunant iš duomenų bazės naudojant esamas paieškos priemones [8].

10. Skundo pateikėjas teigė, kad FRONTEX nepaaiškino, kaip, kaip nustatyta teismų praktikoje [9], prašomos informacijos atskleidimas „konkrečiai ir faktiškai“ pakenktų viešajam interesui, susijusiam su visuomenės saugumu. Be to, ji tvirtino, kad praeityje gauta informacija, kaip buvo prašyta, negalėjo pakenkti viešojo intereso, susijusio su visuomenės saugumu, apsaugai, nes ja negali naudotis prekyautojai žmonėmis, kiek tai susiję su šiuo metu laivais.

11. Galiausiai skundo pateikėja nesutiko su tuo, kaip Frontex nagrinėjo jos prašymą, visų pirma dėl to, kad savo galutiniame vertinime FRONTEX teigė neturinti jokių dokumentų, kuriuose būtų pateikti prašomi duomenys, o pirminiame atsakyme nurodė tokius dokumentus.

FRONTEX

12. Remiantis FRONTEX pirminiame atsakyme pateiktais paaiškinimais, nustatytų dokumentų atskleidimas pakenktų viešojo intereso, susijusio su visuomenės saugumu, apsaugai. Į aptariamus dokumentus buvo įtraukta tik skundo pateikėjo prašoma informacija. Tačiau juose buvo pateikta „išsami informacija apie dislokuotą techninę įrangą“. Jei prekyautojai žmonėmis gautų tokią informaciją ir laivų buvimo vietą, jie galėtų išvengti kontrolės ir kelti pavojų laivams ir jų įgulai. Dokumentuose taip pat buvo asmens duomenų, kurių atskleidimas pakenktų asmens privatumo ir neliečiamumo apsaugai.

13. Atsakydama į prašymą atlikti peržiūrą FRONTEX teigė, kad ji neturi jokių dokumentų, kuriuose būtų nurodyti konkretūs skundo pateikėjo prašomi duomenys, t. y. AIS ir LRIT duomenys. FRONTEX paaiškino, kad AIS sistemos veikia radijo ryšio dažniu ir siunčia radijo pranešimus, kuriuose, be kita ko, nurodytos laivo buvimo vietos. AIS duomenys, pavyzdžiui, šie radijo pranešimai, buvo saugomi pačiame AIS įrenginyje atitinkamame laive, taip pat pakrantės stotyse ir regioninėse laivų eismo kontrolės sistemose. Todėl pati FRONTEX jų negavo ir nesaugojo. Panašiai FRONTEX pati negavo ir nesaugojo LRIT duomenų.

14. Ombudsmenui perduotoje papildomoje informacijoje FRONTEX paaiškino, kad jos pirminiame atsakyme nurodyti dokumentai buvo techninės įrangos misijų ataskaitos, kuriose, be kita ko, buvo pateikti atitinkamų laivų padėties nustatymo duomenys. Tačiau vietos nustatymo duomenys techniniu požiūriu nebuvo tokie patys kaip konkrečiai prašomi AIS ir LRIT duomenys. FRONTEX savo kartotiniame atsakyme pateiktas vertinimas iš esmės skyrėsi nuo pradinio

atsakymo. Bet kuriuo atveju ataskaitos buvo neskelbtinos, o jų atskleidimas pakenktų viešojo intereso, susijusio su visuomenės saugumu, apsaugai.

Ombudsmeno vertinimas

15. Visuomenės teisė susipažinti su dokumentais taikoma tik atitinkamos institucijos turimiems dokumentams [10].

16. Šiuo atveju FRONTEX savo galutiniame atsakyme atsisakė suteikti galimybę visuomenei susipažinti su dokumentais remdamasi tuo, kad ji neturi jokių dokumentų, kurie patektų į skundo pateikėjo prašymo taikymo sritį.

17. Remdamasis tyrimo grupės patikrinimu ir FRONTEX paaiškinimais, ombudsmenas neturi pagrindo abejoti, ar FRONTEX neturi dokumentų, kuriuose būtų pateikti konkretūs skundo pateikėjo prašomi duomenys, t. y. AIS ir LRIT duomenys. Todėl Ombudsmenas nenustato netinkamo administravimo, susijusio su FRONTEX galutine pozicija dėl galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais prašymo.

18. Atsižvelgdama į tai, FRONTEX savo pirminiame atsakyme nurodė ir per tyrimą pripažino, kad turi dokumentus, kuriuose pateikiami kiti nei AIS ir LRIT duomenys, susiję su 15 skundo pateikėjo nurodytų laivų. Todėl Ombudsmenas mano, kad naudinga peržiūrėti FRONTEX atsisakymą suteikti galimybę susipažinti su šiais dokumentais.

19. Ombudsmenas supranta, kad po kiekvienos patruliavimo veiklos ištekliai (pvz., laivai, orlaiviai, transporto priemonės), dalyvaujantys FRONTEX koordinuojamose bendrose operacijose, turi užpildyti techninės įrangos misijos ataskaitą, kurioje nurodoma seka. Pradiniame etape FRONTEX nustatyti dokumentai buvo 15 laivų techninės įrangos misijų ataskaitos. FRONTEX duomenimis, kasdien pateikiama apie 15–25 tokias ataskaitas.

20. FRONTEX teigė, kad šių dokumentų atskleidimas pakenktų viešajam interesui, susijusiam su visuomenės saugumu. Sąjungos teismai yra konstatavę, kad apskritai Sąjungos institucijos turi didelę diskreciją spręsti, ar tam tikros informacijos atskleidimas šiuo atžvilgiu gali kelti pavojų [11]. Todėl bet kokia tokio sprendimo turinio kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar institucijos vertinime nebuvo akivaizdžios klaidos.

21. Panašiu atveju, kai FRONTEX atsisako atskleisti informaciją, iš kurios galėtų būti gauti duomenys apie laivų buvimo vietą, Bendrasis Teismas pripažino, kad jeigu prekyautojai žmonėmis žinotų laivų buvimo vietą, jie turėtų reikiamą informaciją, kad išvengtų kontrolės, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai prieigai prie sienos arba užpultų laivus [12].

22. Šiuo atveju skundo pateikėjas 2020 m. rugsėjo 29 d. pateikė prašymą leisti susipažinti su duomenimis, prašydamas pateikti duomenis, susijusius su laikotarpiu nuo 2020 m. kovo 1 d. iki 2020 m. rugsėjo 29 d. Nors laikotarpis, dėl kurio buvo prašoma pateikti duomenis, buvo pasibaigęs, bendra operacija „Poseidon 2020“ prašymo pateikimo metu vis dar buvo vykdoma.

23. Atsižvelgdamas į tai, Ombudsmenas mano, kad FRONTEX paaiškinimas, t. y. kad suteikiant galimybę visuomenei susipažinti su laivų padėties nustatymo duomenimis, kelia didelę riziką, kad bus įvykdyti jos veiklos įgaliojimai ir dėl to bus pakenkta laivų ir jų įgulos saugumui, yra tikėtinas.

24. Visuomenės saugumo išimtis, kuria rėmėsi FRONTEX, yra absoliuti. Tai reiškia, kad FRONTEX nereikėjo vertinti, ar dokumentų atskleidimas yra viršesnis viešasis interesas.

25. Atsižvelgdamas į visus argumentus, Ombudsmenas mano, kad FRONTEX pozicija, kad dokumentų, kuriuose pateikiami jos jūrų operacijose naudojamų laivų sekimo duomenys, atskleidimas galėtų pakenkti viešojo intereso, susijusio su visuomenės saugumu, apsaugai, yra pagrįsta [14].

26. Tačiau Ombudsmenas siūlo, kad ateityje FRONTEX, atsakydama į prašymus leisti visuomenei susipažinti su dokumentais, užtikrintų nuoseklų požiūrį. Visų pirma FRONTEX turėtų atidžiai tikrinti, kokius dokumentus ji turi. Be to, FRONTEX turėtų padėti prašytojams patenkinti jų prašymus. Šiuo atveju FRONTEX galėjo skundo pateikėjui pateikti aiškesnius paaiškinimus dėl dokumentų, kurie, jos nuomone, yra panašūs į prašomus, net jei šiems dokumentams galėtų būti taikomos atitinkamos galimybės visuomenei susipažinti su dokumentais išimties.

Išvada

Remdamasis tyrimu, Ombudsmenas užbaigia šią bylą pateikdamas tokią išvadą:

FRONTEX nevykdė netinkamo administravimo.

Apie šį sprendimą bus pranešta skundo pateikėjui ir FRONTEX.

Emily O'Reilly Europos ombudsmenė

Strasbūras, 2021 03 30

[1] Žr. 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kurį galima rasti adresu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1573722151667&uri=CELEX%3A32019R1896>
[Nuoroda];

Taip pat žr. 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 656/2014, kuriuo nustatomos išorės jūrų sienų stebėjimo vykdant Europos operatyvaus bendradarbiavimo prie Europos Sąjungos valstybių narių išorės sienų valdymo agentūros koordinuojamą operatyvų bendradarbiavimą taisyklės, kurį galima rasti adresu

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=celex:32014R0656> [Nuoroda]

[2] Daugiau informacijos rasite

<https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operation-poseidon-greece/> [Nuoroda] ir [š](#) [Nuoroda].

[3] Pagal Reglamentą 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN> [Nuoroda], taikoma FRONTEX pagal Reglamento 2019/1896 114 straipsnio 1 dalį.

[4] Automatinio atpažinimo sistema (AIS) – AIS yra jūrų transliavimo sistema, pagrįsta labai aukšto dažnio radijo signalų perdavimu. Laivai siunčia ataskaitas su laivo identifikavimo, buvimo vietos ir kurso, taip pat informaciją apie krovinį.

[5] Ilgojo nuotolio identifikavimas ir sekimas (LRIT) – tai pasaulinė laivų identifikavimo ir sekimo sistema, pagrįsta ryšių palydovais. Pagal Tarptautinės jūrų organizacijos taisyklės keleiviniai laivai, krovininiai laivai (300 bruto tonažo ir didesnės talpos) ir mobilūs gręžimo jūroje įrenginiai tarptautiniais reisais teikia privalomas buvimo vietos ataskaitas kartą per šešias valandas.

[6] Pagal Reglamento 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies a punkto pirmą įtrauką ir 4 straipsnio 1 dalies b punktą.

[7] Žr. korespondenciją ombudsmeno interneto svetainėje:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/correspondence/en/138021> [Nuoroda].

[8] Skundo pateikėjas nurodė 2017 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Typke prieš Komisiją*, C-491/15 P, 38 punktą, pagal kurį ES institucijos, naudodamos esamas paieškos priemones, gali parengti dokumentą iš duomenų bazėje esančios informacijos. Su teismo sprendimu galima susipažinti adresu

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=186682&pageIndex=0&doclang=EN&mode=Ist&dir> [Nuoroda].

[9] Skundo pateikėjas nurodė 2014 m. liepos 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo byloje C-350/12 P, *Taryba prieš T Veld*, 52 punktą, kurį galima rasti adresu

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=154535&pageIndex=0&doclang=EN&mode=Ist&dir> [Nuoroda]

ir prie 2018 m. vasario 7 d. Bendrojo Teismo sprendimo byloje T-851/16 *In not Access Info Europe prieš Komisiją*, 37 punktas, paskelbtas adresu

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf;jsessionid=9ea7d0f130dec1c532f0f04b427aa881e31639a740f2>
[Nuoroda].

[10] Pagal Reglamento (EB) Nr. 1049/2001 2 straipsnio 3 dalį.

[11] Žr., pavyzdžiui, 2018 m. liepos 11 d. Bendrojo Teismo sprendimo *ClientEarth/Komisija*, T-644/16, 23–25 punktus, paskelbtą adresu <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=203913&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir>
[Nuoroda], ir 2007 m. vasario 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sison prieš Tarybą*, C-266/05 P, 35–36 punktus, kuriuos galima rasti adresu <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=66056&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir>
[Nuoroda].

[12] 2019 m. lapkričio 27 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Izuzquiza ir Semsrott/Frontex*, T-31/18, 72–73 punktai, paskelbta adresu <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=221083&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir>
[Nuoroda].

[13] Žr. minėto Sprendimo *Izuzquiza ir Semsrott prieš FRONTEX* 76–83 punktus.

[14] Taip pat žr. Ombudsmeno sprendimus byloje 1328/2017/EIS, kuriuos galima rasti adresu <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/86680> [Nuoroda] ir byla 1767/2017/KM, galima rasti adresu <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/85292> [Nuoroda].